

Urinprøver til måling av katekolaminer (adrenalin, noradrenalin, dopamin), VMA (vanillinmandelsyre), HVA (homovanillinsyre) og 5-HIAA (5-hydroxyindoleddisyre)

- Informasjon til pasienter og rekvirenter

Spesielt for katekolaminer, VMA og HVA

Utskillelsen av katekolaminer og deres nedbrytningsprodukter VMA og HVA påvirkes av fysisk stress, inntak av kaffe og te og av en rekke legemidler. Hvis det er mulig, bør legemiddelbruk opphøre 2 døgn før urinsamlingen starter og inntil samlingen er avsluttet. *Dette må vurderes av pasientens lege i hvert enkelt tilfelle.* Hvilke legemidler som har størst betydning for de enkelte analysene, er omtalt i vår brukerhåndbok på www.stolav.no/medisinskbiokjemi. Koffeinholdige drikker og bananer bør ikke inntas det siste døgnet før urinsamlingen starter og inntil samlingen er avsluttet.

Spesielt for 5-HIAA

Utskillelsen av 5-HIAA øker ved inntak av serotoninholdige matvarer som bananer, ananas, tomater, auberginer, avokado, plommer, valnøtter, grønnyggelost og rødvin, og som derfor må unngås det siste døgnet før urinsamlingen starter og inntil samlingen er avsluttet. Noen legemidler kan redusere utskillelsen av 5-HIAA i urinen, se vår brukerhåndbok på www.stolav.no/medisinskbiokjemi.

Urinprøver

- Voksne samler døgnurin. Det er viktig å drikke ekstra godt i samleperioden. Urinen samles på beholder som utleveres fra prøvetakingspoliklinikken i Akutten og Hjerte-Lungesenteret eller Felles prøvemottak i Laboratoriesenteret (beholderen kan ikke sendes i posten, den må hentes eller bringes med budtjenesten). Den inneholder eddisyre for konservering av urinen. Første dagen du samler, later du vannet kl 0800. *Denne urinen skal ikke være med i samlingen.* Resten av dagen og frem til kl 0800 neste dag samles all urin. Beholderen må oppbevares kaldt og mørkt. Etter at samlingen er ferdig, leveres beholderen sammen med rekvisisjonen samme dag til en av prøvetakingspoliklinikkene ved St. Olavs Hospital eller til det legesenteret du bruker. Urinen blandes godt, og deretter måles volumet av hele urinmengden. Volum og samletid noteres på rekvisisjonen. Ta av en liten mengde urin (ca. 5 mL) på et prøveglass, bruk helst vakuurrør for urin uten tilsetning, og sendt dette sammen med rekvisisjonen samme dag til Laboratoriemedisinsk klinikk, Laboratoriesenteret, St. Olavs Hospital HF, 7006 Trondheim
- Barn avgir morgenurin, og fra spedbarn leveres en fersk urinprøve uansett når på døgnet denne er tatt. Dersom urinen skal sendes, må den surgjøres med 6 mol/L saltsyre i forholdet 0,5 mL saltsyre til 20 mL urin. Av dette trenger laboratoriet 5 mL til analysen.